

การออกแบบสื่อกราฟิกสำหรับการจราจร
ในกรุงเทพมหานคร

นางสาว กฤษณา โรจนศักดิ์

003370

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรี สาขาทัศนศึกษา
มหาวิทยาลัยศิลปากร

แผนกวิชาทัศนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๑๘

GRAPHIC DESIGN FOR TRAFFIC IN BANGKOK METROPOLIS .

Miss Krisna Rochanasakdi

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the
Requirement for the Degree of Master of Education

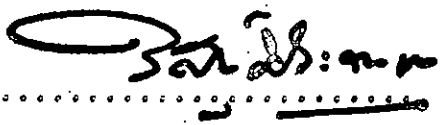
Department of Audio - Visual Communication

Graduate School

Chulalongkorn University

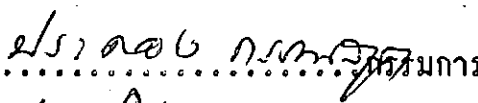
1975

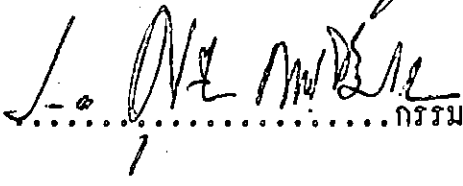
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาโทบัณฑิต

.....
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ประธานกรรมการ

 กรรมการ

 กรรมการ

 กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศุภร สุวรรณาศรัย

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การออกแบบสื่อกราฟิกสำหรับการจราจรในกรุงเทพมหานคร
ชื่อ นางสาว กฤษณา โรจนศักดิ์ แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา
ปีการศึกษา ๒๕๑๘

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาประเภท จำนวน และสภาพของสื่อกราฟิกทางการจราจรที่มีอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และสำรวจขอบพระองค์ทางลักษณะการออกแบบทางกราฟิกของเครื่องหมายจราจร โดยสำรวจจากทัศนคติของผู้ขับขี่ยานพาหนะที่มีต่อเครื่องหมายจราจร ทั้งนี้ เพื่อการปรับปรุง และการแก้ไขปัญหาทางการจราจร จะได้เป็นไปอย่างตรงเป้าหมายยิ่งขึ้น อีกทั้งเพื่อเป็นการสนับสนุนการศึกษางานออกแบบทางกราฟิกให้กว้างขวางขึ้นด้วย

วิธีดำเนินการวิจัย

แจกแบบสอบถามให้แก่ผู้ขับขี่ยานพาหนะ ประเภทรถยนต์ส่วนบุคคล รถจักรยานยนต์ รถยนต์บรรทุก (ทุกขนาด) รถยนต์รับจ้าง รถยนต์ประจำทาง และรถสามล้อเครื่องรับจ้าง จำนวนรวมทั้งสิ้น ๕๘๘ ชุด นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคำนวณวิเคราะห์ระเบียบวิธีสถิติ หาการอยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

๑. เครื่องหมายจราจรที่มีอยู่ในกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่จัดอยู่ในระดับพอใช้ ได้ตามลักษณะการออกแบบทางกราฟิก มีขอบพระองค์เป็นบางส่วน ที่เห็นได้ชัดคือ สี และการสะท้อนแสงของเครื่องหมายในเวลากลางวัน และการติดตั้งเครื่องหมายในบางท้องที่

๒. เครื่องหมายจราจรที่มีตัวอักษรหรือข้อความภาษาไทยกำกับอยู่ เป็นที่สนใจของผู้ขับขี่ยานพาหนะมากกว่าเครื่องหมายจราจรที่มีเฉพาะภาพสัญลักษณ์ประกอบ
ขอเสนอแนะ

๑. การปรับปรุงเครื่องหมายจราจรในกรุงเทพมหานคร ควรมุ่งไปในเรื่องสี และการสะท้อนแสงของเครื่องหมาย เพื่อให้เห็นชัดในเวลากลางคืน

๒. ควรศึกษาความหนาแน่นของการจราจร การไหลตัวของการจราจร ประกอบกับผังเมืองของกรุงเทพฯ อย่างละเอียดก่อนที่จะติดตั้งเครื่องหมายจราจรให้เหมาะสมกับสภาพของแต่ละท้องที่

๓. ให้การศึกษาอย่างแท้จริงแก่เยาวชนในเรื่องการจราจร เพื่อปลูกฝังนิสัยที่ดีงาม และระเบียบในการปฏิบัติตามกฎจราจร อันเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยลดปัญหาทางการจราจรได้

๔. ควรออกแบบเครื่องหมายที่มีสัญลักษณ์เพื่อใช้แทนเครื่องหมายที่มีเฉพาะข้อความภาษาไทย หรือตัวอักษรไทย แต่การใช้เครื่องหมายที่มีสัญลักษณ์นั้น ในขั้นแรก ควรจะคงตัวอักษรหรือข้อความภาษาไทยอยู่บ้าง เพื่อให้ผู้ขับขี่ยานพาหนะเกิดความเคยชิน แล้วจึงค่อยลดตัวอักษรไทยลงตามลำดับในระยะเวลาดังกล่าวจนเหลือแต่เพียงใช้เฉพาะเครื่องหมายที่มีสัญลักษณ์อย่างเดียว ทั้งนี้ เพื่อให้เครื่องหมายจราจรเป็นที่เข้าใจได้สำหรับผู้ขับขี่ยานพาหนะทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

๕. ควรศึกษาดลงงานการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการจราจรตามหลักสากล แต่ในทางปฏิบัติควรนำหลักดังกล่าวมาประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาพและปัญหาการจราจรของกรุงเทพฯ เพื่อประโยชน์ในแง่เศรษฐกิจ และสวัสดิภาพของประชาชนอย่างแท้จริง.

Thesis Title : Graphic Design for Traffic in Bangkok Metropolis

Name : Miss Krisna Rochanasakdi

Department : Audio - Visual Communications

Academic Year : 1975

- Objective
- To study the different types, purpose, distribution (location and frequency) also condition of traffic signs in Bangkok Metropolis.
  - To survey the reaction and attitudes of drivers towards traffic signs and measure the extent to which their purpose has been accomplished.
  - To improve and enrich knowledge of graphic design in traffic signs as a mean for reducing traffic problems.

Procedure

Questionnaires distributed to 598 drivers of six types of vehicles in Bangkok. The data was processed statistically by percentages, mean score, standard deviation.

Findings

The visibility at night, location, maintainance of traffic signs emerge as the three main points for improving traffic conditions in Bangkok.

Recommendation

- The correct way of improving the traffic condition is dependent on a clear concept of traffic flow patterns, particularly as applied to the city plan of Bangkok.
- Traffic signs in Thai language should be redesigned, using graphic symbols to help both Thais and foreigners in understanding the signs.
- Indoctrination on the importance of traffic controls is effective and should be included in the texts of basic level of education to create good traffic habits and disciplines at an early age.
- The experience of other countries in solving traffic problems should be thoroughly studied and used where applicable to Thailand.

Conclusion

The correct use of graphic designs in Traffic signs is an important tool in the solution of traffic problems.

กิติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง "การออกแบบสื่อกราฟิกสำหรับการจรรยาบรรณในกรุงเทพมหานคร"
ได้สำเร็จลุล่วง ไปด้วยความกรุณาจากอาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระ
คุณ ศาสตราจารย์สำเภา วรางกูร ที่ได้สนับสนุนและเห็นสาระประโยชน์ของการวิจัยเรื่อง
นี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภร สุวรรณาศรัย อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยได้ให้คำปรึกษา และ
แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รองศาสตราจารย์ ประคอง วรรณสุต ได้ให้
คำแนะนำและช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และ ร้อยคำรวิวเอก สุรวีร์
กาญจนประภา แห่ง กองกำกับการ ๓ กองทะเบียน กรมตำรวจ ได้ให้คำแนะนำในการหา
ข้อมูลประกอบการวิจัยเกี่ยวกับการจรรยาบรรณในกรุงเทพฯ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของ
ทุกท่าน และขอขอบพระคุณอย่างสูง อีกครั้งหนึ่ง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ อาจารย์สมภพ โรจนพันธ์ อาจารย์บุญเลิศ คาศรี
แห่ง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ อาจารย์ จุฬาลักษณ์ โชติกสถิตย์ แห่งวิทยาลัยพยาบาล
โรงพยาบาลหญิง ที่ได้ให้คำแนะนำ รวมทั้งความช่วยเหลือเป็นอย่างดีในการจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้
รวมทั้งเพื่อน พี่ น้อง นิสิต นักศึกษา ตลอดจนผู้ซึ่ชียานพาหนะทุกท่าน ที่ได้ให้
ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย.

กฤษณา โรจนศักดิ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ฅ
รายการภาพประกอบ.....	ฉ

บทที่ ๑ บทนำ	จ
--------------------	---

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
การสำรวจการวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้กระทำมาแล้ว	๔
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๑๑
ขอบเขตของการวิจัย	๑๒
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	๑๔
วิธีดำเนินการวิจัย	๑๕
คำจำกัดความ	๑๖

บทที่ ๒ การศึกษาชั้นมูลฐาน	๑๘
----------------------------------	----

ความหมายของคำว่า "กราฟิก".....	๑๘
ความเป็นมาของการออกแบบทางกราฟิก	๑๘
การออกแบบสัญลักษณ์	๒๒
ความสัมพันธ์ของงานออกแบบทางกราฟิกกับ	
เครื่องหมายจราจร	๒๓
อิทธิพลของสีในเชิงจิตวิทยา	๒๕

บทที่ ๔	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๙๕
บทที่ ๕	สรุปผลการวิจัย และขอเสนอแนะ	๑๐๕
	ผลการวิจัย	๑๐๖
	อภิปรายผลการวิจัย	๑๐๗
	ขอเสนอแนะ	๑๐๘
	ขอเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป... .. .	๑๑๐
บรรณานุกรม	... .. .	๑๑๑
ภาคผนวก	... .. .	๑๑๕
ประวัติการศึกษาของผู้วิจัย	... .. .	๑๓๒

รายการตารางประกอบ

หน้า

ตารางที่ ๑	ประเภทของจำนวนเครื่องหมายจรรยาบรรณชนิดที่เป็นป้าย ...	๖๗
ตารางที่ ๒	ประเภทของเครื่องหมายจรรยาบรรณชนิดที่เป็นสีที่ทา ขอบทางและผิวจราจร จำแนกตามลักษณะการทา และจำนวนแหล่งที่ทา	๖๗
ตารางที่ ๓	สี ขนาดของเครื่องหมายจราจร และประเทศในแถบ ตะวันตกที่ใช้สีนั้น ๆ	๗๕
ตารางที่ ๔	จำนวนผู้ขับขี่ยานพาหนะคิดเป็นร้อยละ จำแนกตามอาชีพ และเพศ... .. .	๘๕
ตารางที่ ๕	จำนวนผู้ขับขี่ยานพาหนะที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม ประเภทรถ	๘๖
ตารางที่ ๖	ลักษณะการออกแบบทางกราฟิกของเครื่องหมายจราจร ในกรุงเทพมหานคร ตามความเห็นของผู้ขับขี่ ยานพาหนะ	๘๘
ตารางที่ ๗	ลักษณะการออกแบบทางกราฟิกของเครื่องหมายจราจร ที่ผู้ขับขี่ยานพาหนะเลือก	๑๐๑

รายการภาพประกอบ

หน้า

ชุดที่ ๑	เครื่องหมายจราจร	๓๕
ชุดที่ ๒	ตัวอย่างการติดตั้งเครื่องหมายจราจรที่บกพร่องใน ต่างประเทศ	๓๗
ชุดที่ ๓	การออกแบบเครื่องหมายจราจรของต่างประเทศ	๔๑
ชุดที่ ๔	ตัวอย่างเครื่องหมายจราจรในกรุงเทพมหานคร	๑๒๗